

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK budapesti kir. közjegyző. KIADJA: ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Tel.: 297—069.

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Lázár Ferenc dr. jubileuma.

A budapesti kir. közjegyzői kamara 1933. évi március 19. napján megtartott rendes közgyűlésén a kamara megüresedett elnöki állását *Lázár Ferenc dr.* budapesti kir. közjegyző, felsőházi taggal töltötte be. A közgyűlésről szóló tudósításunkban annak idején azt irtuk, hogy a kamara bölcsesége ezzel igen szerencsés választást tett. Azt is irtuk még, hogy a „tettkészségben, a tenni akarásban és tudásban fiatalos lelkesedéstől vezetett kiváló szellemi, jellembeli és erkölcsi tulajdonokkal rendelkező, mindezek mellett a vezetésre különleges hivatottsággal megáldott s a kar általános rokonszenvének örvendő új elnök működése elé a budapesti kamara s az egész magyar közjegyzői kar a legszebb és legjogosultabb reményekkel nézhet“, s hogy továbbá „az egyéni hivatottságtól eltekintve is olyan ember veszi kezébe a budapesti kamara irányítását, aki a kar súlyos helyzetét alaposan ismeri, aki a bajokon segíteni talán a legtöbbet tud s aki a kamara működését a kar stabilitása s az intézmény kívánatos fejlesztése iránt való munkásságba megfelelő súllyal beilleszteni képes lesz.“

Lefolyt azóta tíz nehéz esztendő és 1943. március hó 27. napján a budapesti kamara már a tizedik közgyűlését tartotta, amelyet a tíz éve változatlanul elnökké választott *Lázár Ferenc dr.* vezetett. Ezen a közgyűlésen meghitt, bensőségteljes ünneplésben

Lázár Ferenc dr. jubileuma.
A budapesti kamara közgyűlése.
Az Országos Egylet közgyűlése.
Közlemények.

Kinevezések.

Kitüntetés.

Halálozások.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

Közjegyzői lelkigyakorlatok.

Közjegyzői irodai alkalmazottak nyugdíjügye.

A hősi halottak haláletfelvételének kiállítása.

Adomány.

Az aranyforgalom korlátozása.

Váltójogi elévülés megszakadása.

A forgalmi adó területi átalányozása.

Előadás.

Az óvásstatistikai adatszolgáltatás hatályon kívül helyezése.

A légitámadásokkal kapcsolatos kártalanítás.

Községek törvénykezési átszervezése.

Pályázati hirdetés.

Ertesítés.

Allásközvetítések.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Gazdasági Jog.

Erdélyi Jogélet.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Szerkesztői üzenetek.

K. F. dr.

S. T. dr.

részesítették az elnököt, aki a kamarát nehéz körülmények között mérhetetlen ambícióval, vasakarattal, imponáló eréllyel s főleg a közjegyzői hivatás mindenek fölött álló rajongó szeretetével vezette és vezeti. Hivatott hely, Körössy Bertalan dr. elnökhelyettes emelkedett szellemű beszédében sorolta fel azokat a nagyjelentőségű eredményeket, amelyeket Lázár Ferencnek 10 évi elnöki működése alatt elérnie sikerült. Ez a felsorolás tökéletesen igazolta 10 év előtti megállapításunk helyességét, sőt ezen messze túlmenően meg kell állapítanunk azt, hogy minden üdvös és jó, ami 10 év alatt a magyar közjegyzői kar és az intézmény érdekében történt az javarészen Lázár Ferenc fáradhatatlan, áldozatos működésének eredménye s nem rajta mulott, hogy 10 évi eredményteljes működését nem koronázta a legjelentősebb eredmény, a közjegyzői rendtartás novellájának törvénybeiktatása. Az a tengernyi munka, az az önzetlenül vállalt fáradtság, az a kitartó energia, rengeteg idő és izzó lelkesedés, amelyet immár öt éve teljes rendszerességgel, áldozatos lélekkel állított a rendtartási novella megvalósításának közjegyzői és jogszolgáltatási nézőpontból igazán nemes szolgálatába, komoly alapot nyújthatott annak feltételezésére, hogy a várva vár eredmény most már rövid idő alatt be is következik. Jól esik hinnünk, hogy ha akaratától független körülmények eddig meg is hitusították a megvalósítást, rövidesen ennek ideje is elkövetkezik. Elvégre e vonatkozásban a legilletékesebb helyről több alkalommal tett kijelentéseknek mégis csak kell valamelyes súllyal és komoly jelentőséggel birniok.

Lázár Ferencet 10 évi jubileuma alkalmából a budapesti kamara meleg ünneplésben részesítette. Erről az alábbiakban hozunk tudósítást:

A budapesti kamarának március hó 27. napján tartott rendes évi közgyűlésén napirend előtt felszólalt *Körössy Bertalan dr.* budapesti kir. közjegyző, a budapesti kir. közjegyzői kamara elnökhelyettese, és örömmel üdvözölte Lázár Ferencet, a kamara elnökét, abból az alkalomból, hogy e minőségben 10 év óta megszakítás nélkül működik, a kamarát s a közjegyzői kar közérdekű ügyeit önzetlen odaadással, nagy ügybuzgósággal és kiváló szakértelemmel vezeti és irányítja. Lázár Ferenc dr. kamarai elnök 10 évi kiváló, nagyértékű elnöki munkásságát és az ez által elért kimagasló eredményeket vázlatosan a következőkben sorolta fel:

1. A közjegyzői rendtartás novella tervezetének elkészítését kezdeményezte nagy jogászi felkészültséggel, fáradhatatlan kitartó munkával, — kitünő munkatársaival együtt, — elkészítette és az ma már mint törvényjavaslat készen áll a törvényhozás elé való beterjesztésre. E törvénytervezet elkészítésével a közjegyzői intézmény fejlesztésére, a jogszolgáltatás biztonságosabbá tételére, igen nagy értékű munkát teljesített.

2. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetéről szóló rendelet korszerűbbé tételének megalkotásában hathatósan közreműködött; — a nyugdíjintézet ügyeinek irányításában és úgyszintén mint döntőbírói elnök tiszta ítélő képességgel régóta értékes munkát végez; — éles előrelátással, nemesen érző szívvel mint Budapest székesfővárosnak érdemdús és nagysúllyal bíró törvényhatósági bizottsági tagja kieszközölte, hogy a főváros közgyűlési határozattal Budapesten az V. kerületi Honvéd uccában 99 évre díjtalan használatra átengedett a budapesti kir. közjegyzői kamarának és a kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetének mintegy 202 négyszögöles telket, — ami által e két intézmény anyagi erejét jelentősen gyarapította.

3. A kir. közjegyzőséget közelről érintő, esetenként felmerülő közérdekű, — de ellentétes nézeteket előidéző szakkérdések megvitatására és egységes vélemény nyilvánítására a kamaraközi értekezletet időközönként valamennyi kir. közjegyzői kamara kiküldötteiből mindig pontosan összehívja, és azon széles látókörével, tiszta ítélőképességével irányító részt vesz az egész közjegyzői kar érdekeinek védelmében.

4. Az évenként tartott kamarai közgyűléseken elmondott, irányító eszmékben gazdag elnöki megnyitóiival és a szakirodalomban is kifejtett munkásságával jelentős sikereket ért el és ezzel kapcsolatban a budapesti kir. közjegyzői kamara által a jog kultúrájának előbbrevitelére a kir. közjegyzői kart közelről érintő jogi szakkérdések kidolgozására a kir. Magyar Füzvény Péter Tudományegyetemen már évek óta pályadíjak kitűzését honosította meg, ami által a fiatal jogász nemzedék figyelmét a közjegyzői pálya választására is felhívta.

5. A kir. közjegyzőjelöltek, illetve helyettesek jogos érdekeit mindig szíven viselte, kinevezésüket elősegítette, és mint az intézmény jövő fejlődésének, megerősödésének munkásait, mint jogutódokat gondosan neveli, vezeti és ezzel teljesíti azt a nemes feladatot, hogy az új kir. közjegyzői nemzedék lelkébe beoltsa e pálya iránti szeretetet, a közjegyzői mentalitást, a nemes tradíciót, s ezzel a kiváló utódok növekedését lehetővé teszi, sőt a fiatal jogásznemzedék értékes tagjait is a közjegyzői pályára megnyerni igyekszik, hogy ezzel a közjegyzői intézmény fejlődését, megerősítését előmozdítsa.

6. Mind a kir. közjegyzői testület képviselőit minden viszonylatban, — mind az igazgatási ügyek vitelét mindig pontosan magas színvonalon erélyesen intézte, a kamara adminisztrációját megszilárdította, tökéletesítette, — új és szilárd alapokra fektette, teljesen rendbehozta a kamara labilis pénzügyi helyzetét, a tagok különös megterhelése nélkül kedvezővé tette és ennek lehetővé tétele érdekében több éven át az adminisztrációs költségeknek nagy részét maga fedezte, — továbbá mindig arra törekedett, hogy az összetartást a kamarai tagok közt megteremtse, — a kamara legfőbb felügyeleti hatóságával és a többi felügyeleti osztályok vezetőivel az igazságügyminisztériumban állandó szívélyes érintkezésben állott, ott a közjegyzői intézmény iránt a bizalmat fokozta s az intézmény megértő támogatását és tekintélyét megerősítette és emelte is, —

... a bíróságok és más hatóságokkal a köz érdekét szolgáló összhangzó együttműködést fenntartotta, biztosította.

7. A kir. közjegyzői kar függetlenségét, szabadságát, az intézmény autonómiáját, erkölcsi súlyát a megelőző jogszolgáltatás érdekében és a közérdekű célnak megfelelő eszközök segítségével mint az országgyűlés felsőházának és úgyis mint Budapest székesfőváros törvényhatóságának tagja a közélet minden állomásán állandóan oltalmazta és szükség esetén erőlyesen meg is védte.

8. A már régóta elavult és elviselhetetlenné vált örökösödési ügyekben felszámítható díjakról és költségekről az új közjegyzői díjszabályrendelet (6800/1935. I. M.) korszerű megalkotásának lehetővé tételével az egész közjegyzői kar létfenntartási igényének kielégítésén igen sokat segített, a rájuk nehezedő anyagi gondokat a köz érdekében is enyhítette és újabban olyan közjegyzői díjszabályrendeletet készített, illetőleg olyan díjszabályrendelet megalkotásán dolgozik, amelyben a kir. közjegyzők reális munkájának reális ellenértékéről gondoskodás történik, úgy a kir. közjegyzők, mint a közönség illetve közérdekben is.

9. A budapesti és budapestvidéki kir. közjegyzők kereseti és forgalmi adóztatását illetékes helyen nagy befolyásával, kitartó munkásságával, a kamara szakértői véleménye alapján általánosan és illetőleg akképpen rendeztette, hogy ezáltal a budapesti kir. közjegyzőket az adóhatóságok részéről sok zaklató és tekintélyükre is hátrányos munkától és idővesztéstől mentesítette.

10. Az erdélyi részeknek az anyaországunkhoz visszacsatolása következtében az ottani új közjegyzőségre kinevezett kir. közjegyzőket munkakörükben jóindulatu tanácsal támogatta, az újonnan megalakult kolozsvári kir. közjegyzői kamara alakuló közgyűlésén is megjelent, ott üdvözlő, lelkesítő beszédet tartott, hogy így az új helyzetben az ottani kir. közjegyzők fennakadás nélkül működhessenek, — amely hathatós támogatásáért a kolozsvári kir. közjegyzői kamara köszönettel és hálával emlékezett meg az 1942. évi kamarai jelentésében.

Lázár Ferenc dr. elnöki és közjegyzői közérdekű munkásságának e részletes méltatása után *Körössy Bertalan* dr. elnökhelyettes a következő indítványt terjesztette elő:

Mondja ki a közgyűlés határozatilag, hogy Lázár Ferenc dr. budapesti kir. közjegyzői kamarai elnöknek önzetlen, áldozatos, lelkes, kitartó munkásságáért, — az általa elért nagyértékű eredményekért hálás köszönetét, elismerését nyilvánítja és nagy érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében — elnöki tevékenysége és az elért eredmények felsorolásával megörökíti, arcképét művészi kivitelben megfesteti, a kir. közjegyzői kamara üléstermében elhelyezteti és a közgyűlési jegyzőkönyv vonatkozó kivonatos részét neki kézbesíteni rendeli.

A hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadott üdvözlő beszéd után *Lázár Ferenc* dr. kijelentette, hogy igen nehéz helyzetben van, amikor a saját magára vonatkozó indítványra vonatkozólag a kérdést feltenni kényszerül, a közgyűlés döntését kérte az elnökhelyettes indítványára vonatkozólag. A közgyűlés tagjainak az indítványra vonatkozó egyhangú állásfoglalását a felhangzott általános taps és éljenzés jelentette s így a vonatkozó határozatot Lázár Ferenc a kényszerhelyzetre utalással enuncialta, majd az elnökhelyettes meglehangú, közvetlen felszólalását s a közgyűlés egyhan-

gúlag hozott határozatát néhány rövid szóval bár, de annál nagyobb szeretettel és hálával teljesen köszönte meg. A most lefolyt 10 év kamarai történései, illetve az elért eredmények — jelentette ki felszólalásában — nemcsak az ő, de a közgyűlés bizalmából helyesen megválasztott munkatársainak érdemei. Ő végeredményben nem tett mást, mint becsülettel követte meggyőződése parancsszavát. Hogy e tevékenysége közben eredmények is vannak, azt javarészből annak az őszinte baráti légkörnek tulajdonítja, amely a budapesti kamara munkásságának annyira jellegzetes vonása. Hiányosnak tartja 10 évi munkásságának ismertetését, mert az egyébként magas szinten mozgó felszólalás megelégedett az ő emberi gyarlóságairól. A közgyűlés színe előtt elnézést kér a hibákért, amelyek a 10 évi elnöki működése alatt jelentkeztek, mindezt azonban véleménye szerint levelezte azzal a szégyenérzettel, hogy a róla szóló megemlékezést az elnöki székéből kellett végighallgatnia. Most nem kíván mást mondani s nem kér mást csak azt, hogy a kamara és az egész közjegyzői kar azt az őszinteséget, barátságot és szeretetet, amelyet ő szerény tehetségéhez mértén s legjobb érzései szerint viszonzni igyekezett, tartsa meg irányában a jövőben is. Bármennyire is erőt vesz rajta a rezignáltság, de érez magában annyi kitartást, tettekrevalósítást, hogy a jogszolgáltatás nagyfontosságú érdekeire tekintettel, vállalhatja a jövő talán még súlyosabb munkásságát és feladatait is. Ismételten is hálával celtelten köszönte meg ezt a részére örökre emlékeztető pillanatot.

Lázár Ferenc dr. ünneplése folytatódott a kamarának az Országos Kaszinó egyik földszinti termében tartott társas vacsoráján is, amelyre meghívták elsősorban *Radocsay László* dr. igazságügyminisztert is, aki azonban a jubiláló elnökhöz intézett következő szövegű levélben mentette ki elmaradását:

„Budapest, 1943. március 26. Kedves Barátom! A folyó hó 27.-i közjegyzői vacsorára szóló szíves meghívást nagy örömmel fogadtam el annál is inkább, mert arról értesültem, hogy ez a vacsora kapcsolatos a Te kamarai elnöki tiszted 10 éves évfordulójával. Szerettem volna tehát ezen a vacsorán jelen lenni és Veled ott melegen kezet szorítani. Őszinte sajnálatomra azonban másirányú halaszthatatlan elfoglaltságom megakadályoz a vacsorán való megjelenésben; ezért engedd meg, hogy levél útján üdvözljelek jubileumod alkalmából, biztosítva Téged a működésed és Személyed iránt táplált őszinte nagybecsülésről, valamint meleg baráti érzelméről. Szívből kívánom, hogy a jó Isten adjon Neked továbbra is friss erőt és jó egészséget a Te igen értékes kamarai elnöki működésed további áldásos folytatásához. A legszívélyesebb üdvözlettel vagyok őszinte híved *Radocsay László* s. k.“

Megjelentek különben a vacsorán az igazságügyminisztérium részéről *Ghyczy Dénes* dr. államtitkár, *Vladár Gábor* dr. titkos tanácsos, kúriai tanácselnök, a törvényelőkészítő osztály vezetője, *Radovics Lajos* dr. miniszteri tanácsos, az elnöki osztály vezetője, *Farnos Dezső* dr. miniszteri osztályfőnök a felügyeleti osztály vezetője, jelen voltak még *Homonnay Tivadar* dr. Budapest székesfőváros főpolgármestere, *Endre Zsigmond* felsőházi tag, a közjegyzői kar tagjai közül mintegy 80-an köztük *Hanny Tódor* dr. felsőházi tag, az Országos Egylet elnöke, *Tarján Béla* dr. a

szegedi kamara elnöke, *Szmrecsányi Pál* dr. a kassai kamara elnöke. A vacsorán *Hedry-Aladár* dr. a budapesti kamara nevében köszöntötte a megjelent vendégeket, akiknek nevében *Ghyczy Dénes* dr. államtitkár válaszolt s köszöntötte a jubiláló kamarai elnököt. Hasonlóan az elnökre mondott pohárköszöntőt *Homonnay Tivadar* dr. főpolgármester *Lázár Ferenc* dr. politikai barátai, Budapest székesfőváros, a községi és az országos párt nevében, *Belcsák László* dr. a közjegyzőhelyettesek nevében és *Lipcsy Péter* dr. a Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosai nevében. A felköszöntőkre *Lázár Ferenc* dr. keresetlen meleg szavakkal válaszolt.

E helyen emlékezünk meg végül arról, hogy *Lázár Ferenc* dr. 10 éves jubileuma alkalmából a következő levelet intézte *Cholnoky Imre* dr. nyugdíjintézeti elnökhöz:

- Budapest, 1943. március 19.

„Kedves Barátom!

Ma 10 éve választott meg engem elnökévé a budapesti kir. közjegyzői kamara. Ebben a választásban sok, azóta sajnós elhunyt kedves és értékes kartársam vett részt; — s e pillanatban az elmúlt tíz évre s azalatt közülünk kidőlt barátainkra visszagondolva — indítatva érzem magam, hogy ez alkalommal a közjegyzői özvegyek és árvák segélyezése céljára Nyugdíjintézetünknek 1.000.— pengőt juttassak. Szívem szerint sokkal többet szeretnék adni s ebben csak anyagi lehetőségeim gátolnak. Meleg baráti üdvözléssel régi igaz hived *Dr. Lázár Ferenc* s. k.“

A jubiláló elnöknek nemesen érző meleg szívére valló, eleven szociális érzését tanusító, előkelő példát mutató cselekedete újabb adalék az ő jellemképéhez, amelyben a legjellegetesebb a minden vonatkozásban tökéletes következetességgel vallott tiszta erkölcsi felfogás. Ez az igen nemes emberi tulajdonsága nyilvánul meg minden ténykedésében, legyen az akár közjegyzői közérdekű, politikai, társadalmi, egyházi vagy bármely más közérdekű ténykedés. Következetesen követi a nagy magyar költő szavait, amely ugyan országokra vonatkozik, de áll az országot alkotó egyénekre is, hogy minden ország, s így annak keretében minden ember „támasza és talpköve a tiszta erkölcs“.

A budapesti kamara közgyűlése.

A budapesti kir. közjegyzői kamara március hó 27. napjára egybehívott rendes évi közgyűlését *Lázár Ferenc* dr. elnök, felsőházi tag a nagyszámban egybegyűlt tagok és helyettesek állandó érdeklődésével kísért, a magyar közjegyzői kar és intézmény időszerű kérdéseit tárgyilagos részletességgel

felsoroló s a panaszokkal gerinces eréllyel foglalkozó igen komoly értékű beszéddel nyitotta meg. A beszéd bevezető részében visszapillantást vetett az elmúlt év nehézségeire majd a következőben folytatta:

Erős stagnálás után komoly dekonjunktura, — az érdemleges, komoly s tanult munkást kívánó munkának csaknem teljes hiánya a felsőbb hatóságok részéről a nem kellő törődés, a kétségtelen jó szándékon túl nem menés, — a sorsára hagyottság érzete lep meg bennünket, s a támogató kéz hiányát érezzük.

Míg egyéb igazságügyi intézményeink — az ügyvédséget is ideértve — az igazságügyi Kormányzat gondoskodó érdeklődését és a fejlődés lehetőségéről való gondoskodást nem nélkülözték — addig a csaknem 70 év előtt alkotott közjegyzőség még ma is majdnem változatlanul azon régi és a haladó élet követelményeivel immár semmiképp össze nem egyeztethető alig alkalmazható, a joggyakorlatot s a jogügyleti forgalmat perenkívül keresők részére nem elősegítő hanem immár gyakran akadályozó, szinte archaikus szabályokat kell letett eskünk folytán alkalmaznunk, — ami a közjegyzői működést nemcsak nehezíti, hanem azt lassúvá, nehézkessé, a célt szolgálni nem tudóvá és sokszor elkerülendővé teszi.

Pedig minél komplikáltabb az élet, annál inkább szükséges, — egyrészt az a megbízható kéz, amely a mind zavarosabb és szörnyű tömegű, napról-napra változó jogszabályok útvesztői közt megnyugtatóan elvezet, melynek segítségével az úton-útfélen fenyegető joghátrányok elkerülhetők, másrészt a mind jobban és jobban felburjánzó visszaélések ellen statuált előzetes jogvédelem, mely a joghátrányok elszenvedése után alkalmazott és megkisérelt perek és jogorvoslatok helyett a megelőzés hatásával biztosabban védi az igaz úton járó a jogtalanul ártó, vagy támadó ellen, nagyon hiányzik.

Ennek a perenkívüli jogvédelemnek a peres jogvédelmi eszközökkel szemben való fontosságát és megbízhatóbb és célravezetőbb voltát csekélységem cikkeiben, felszólalásokban, beszédekben immár túl sokszor is szinte unalomig, de úgy látszik hasztalan hangsúlyoztam.

Nem minden rezignáció nélkül kényszerülök azt megállapítani, hogy midőn a hatalmi eszközök oly nagyon is rendelkezésre állanak, — azokat intézményünk közérdekű, — mert csak ez a része fontos és közhasznú és így kétségtelenül szükséges és igazságos fejlesztésére, modernizálására hozzáférhetőbbé tételére használni fel — a kormányzat szinte vonakodik, — pedig az idő erre nemcsak nem alkalmatlan, hanem egyenesen sürget — annál is inkább, mert anélkül az intézmény egyre jobban sorvad és munkája jelentőségben alászáll.

Senkinek el sem hittem volna, hogy annyi meggyőző érvelés, annyi tanulmány, — alapul szolgálható javaslat, kigondolás, ankét és segítőmunka után, amit ez a kar produkált s azon kormánynyilatkozatok birto-

kában, melyek az utóbbi években mind biztatóbban elhangzottak, — munkánk és meggyőző érveink eredménye ma csak annyi legyen, hogy készen van hónapok óta az immár 69 éves jórészt rég elavult közjegyzői rendtartás novella tervezete, melynek elvi alapjait nagyobb részét 5 év előtti pécsi előadásomban bemutatott tervezet képezné, —

annak a parlament elé terjesztése azonban meg nem indokoltan késik és késik, — amiben sokan és nem is logikátlanul — immár tendenciát vélnek látni.

Meg kell mondanunk, hogy kamaránk vezetőségében nem kevesen vagyunk, akik ezen egészen mostoha elbánás mellett, — minek okai érthetetlenek, azon elhatározással küzdöttünk, hogy a céltalan harcot tovább nem vállaljuk, — azonban mégis az a meggondolás győzött, hogy a kötelesség teljesítése annál inkább vállalandó, minél mostohább körülmények közt kell azt teljesíteni, —

s ezért kipróbált munkatársaimmal a harcot nem adtuk s nem adjuk fel, mert hisz mi nem személyes küzdelmet folytatunk, hanem elvi harcot, — igazságos ügyünk s a magyar jogszolgáltatás korszerű előbbreviteléért s ideális életszemléletünk mellett az elvi harcot nem adhatjuk fel a hatalom pillanatnyi elfordulása miatt, hisz a napokban is hallhattuk és olvashattuk egyik legnagyobb magyar jogásznak nagyszabású előadásában, hogy a hatalom és jog felett egy ezeknél sokkal nagyobb s hozzáteszem magasabb s nemcsak emberi alkotásként élő és uralkodó, világeszme él, az igazságosság eszméje — ami ha az emberi élet mély szintjén midőn a hibás befolyásnak sokan nehezebben állnak ellent, — pillanatnyilag nem is mindenben érvényesül, de mégis gyarló emberi erőn, merő hatalmon s ezek alkotta rendszereken diadalmasan győzni fog. —

Ebben a gondolatban, — törhetetlen hittel, intézményünk, kamaránk és kartársaim iránt meleg szeretettel eltelve van szerencsém megjelent szeretett Kartársaimat és kedves Vendégeinket szívesen üdvözölve a közgyűlést megnyitni.

Indítványozom, hogy a Kormányzó Úr Ófóméltóságát, — ki az őt ért szörnyű nagy családi gyászán férfiasan uralkodva, kipróbált államférfiúi bölcseségével vezeti a világ mai szörnyű háborújában a jó Isten ajándékozta tisztán látásával Hazánk féltett hajóját, — kinek személyére minden élő magyar oly nagy hittel, szeretettel és hálával tekint fel, a közgyűlés táviratilag biztosítsa hódolatáról.

A közgyűlés tagjai az elnöki megnyitó után következő indítványt állva hallgatták végig s azt egyhangúlag elfogadták. A közgyűlés megnyitása után a napirend előtt *Körössy Bertalan* elnökhelyettes kért szót. Felszólalásáról s a közgyűlésen ezzel kapcsolatban történetekről e közlöny más helyén hozunk tudósítást. A kamara évi jelentését *Meixner László dr.* titkár terjesztette elő. A szakszerűen egybeállított jelentést e közlöny jövő számában fogjuk részletesen ismertetni. A közgyűlés a titkári jelentést egyhangúlag elfogadta, az elnök indítványára a titkárnak elismerő köszönetét fejezte ki s egyben arra való tekintettel, hogy a titkár bejelentése szerint katonai szolgálata miatt a titkári teendőket a továbbiak-

ban nem vállalhatja, ennek sajnálatos tudomásul vétele mellett a közgyűlés ugyancsak az elnök indítványára *Meixner Lászlónak* öt évi érdemes titkári működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A kamara 1942. évi zárószámadását, mérlegét és az 1943. évi költségvetést *Bathó Kámán dr.* ismertette. A közgyűlés mindezeket egyhangúlag elfogadta s a felmentvényt megadta.

A tisztikar és választmány választását a *Horváth Kamilló dr.* és *Bathó Kálmán dr.* kir. közjegyzőkből álló szavazatszedő küldöttség előtt ejtették meg. A választások eredménye a következő: elnök *Lázár Ferenc dr.*, elnökhelyettes *Körössy Bertalan dr.*, titkár *Szilléry Péter dr.*, választmányi rendes tagok: *Barcs Ernő dr.*, vitéz *Fekete László dr.*, *Joannovits Jenő dr.*, *Kreuner Zoltán dr.*, *Szemerjay-Petrán Tibor dr.*, *Szentiványi Géza dr.*, póttagok: *Hedry Aladár dr.*, *Tárczay Rezső dr.*

A választás eredményének kihirdetése után *Lázár Ferenc dr.* köszönte meg maga, tiszt társai és a választmány nevében a közgyűlés bizalmát. Majd *Szilléry Péter dr.* az új titkár jelentette, hogy a közgyűlésre két indítvány érkezett be. Az egyiket ügyrend módosítás tárgyában *Cholnoky Imre dr.* adta be, a másikat a közjegyzői alkalmazottak nyugdíja tárgyában *Teőke Béla dr.* Az első indítvány tekintetében a közgyűlés akként határozott, hogy ügyrend módosítás szüksége nélkül a jövőben a kamarai választásokat az indítványnak megfelelően külön a tisztikarra s külön a választmányra fogják megejteni. A másik indítványt visszavonás okából a közgyűlés érdemi tárgyalás alá nem vette.

Az Országos Egylet közgyűlése.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete évi rendes közgyűlést március 28. napján tartotta meg. A közgyűlést *Hanny Tódor dr.* elnök vezette s azon jelen voltak többek közt *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tag, a budapesti, *Örley Dénes dr.* a debreceni, *Szmracsányi Pál dr.* a kassai és *Tarján Béla dr.* a szegedi kir. közjegyzői kamarák elnökei. Az ülést az elnök megnyitván őszinte nagyrabecsüléssel köszöntötte kamarai elnöki működése 10 éves fordulója alkalmából *Lázár Ferenc dr.* felsőházi tagot. Napirend előtt *Szilléry Péter dr.* az egyleti alelnök szólalt fel s ugyancsak *Lázár Ferencet* köszöntötte lelkes szavakkal az országos egylet nevében, amelynek hosszú éveken át elnöke volt. De nagyértékű tevékenységet fejtett ki *Lázár Ferenc dr.* mint a helyettesek országos egyletének elnöke is. A kiválasztottakat jellemző tulajdonság, — mondotta az alelnök, — hogy a kor szavát elsőnek értik meg. Így kerül *Lázár Ferenc* is a magyar keresztény nemzeti politika élharcosai sorába. Az az út, amelyet *Lázár Ferenc* a közjegyzői törekvések tekintetében megjelölt, kétségtelenül helyes út, amelyet minden közjegyző megnyugvással követhet. Köszönti ezután *Hanny Tódor* egyleti elnököt, mint *Lázár Ferenc* méltó utódját,

Lázár Ferenc dr. az üdvözlő szavakért meghatottan mondott köszönetet s hangsúlyozta, hogy elnöki és közjegyzői közérdekű működésében egyik főtörekvése a kar egységének biztosítása, ami s ezt örömmel állapítja meg, javarészből sikerült is. Amint már régebben is felhívta a kar tagjai figyelmét, ezúttal is hangsúlyozottan kéri, hogy azt a nagy szellemi erőt, társadalmi pozíciót és tekintélyt, amelyet a kar tagjai képviselnek, használják ki a kar és az intézmény fontos problémáinak megfelelő megoldása érdekében. A jelenlegi idők ezt különösen időszerűvé teszik, mert komoly értesüléseket szerzett arról, hogy a közjegyzői rendtartás novellájának végleges szövege most már tényleg készen van s azt rövidesen be is fogják nyújtani. A közjegyzőknek minden lehető összeköttetést és befolyást ki kell használniuk tekintetben, hogy a novella a kar érdekeinek megfelelő formában valósíttassék meg. A maga részéről is teljes bizalmáról biztosítja Hanny Tódor elnököt.

Hanny Tódor a bizalmi nyilatkozatokat hálás szavakkal köszönte meg. *Antalfy Zsirus* Aladár dr. főtitkár hivatkozott ezután arra, hogy az egyület évi jelentését a tagoknak nyomtatásban megküldték s így annak felolvasását mellőzhetőnek tartja. A közgyűlés is erre az álláspontra helyezkedett s ugyanebből az okból mellőzi e közlöny is a titkári jelentés részletes ismertetését. A közgyűlés a jelentést Lázár Ferenc dr., Horváth Sámuel dr., Kmoskó Béla dr. és ifj. Paár Lajos dr. felszólalásai után némi módosítással egyhangúlag elfogadta. Ugyanez elfogadta Zakariás Jánosnak azt az indítványát, hogy a közgyűlés táviratban üdvözlje Pottyondy Béla dr. szombathelyi kamarai elnököt abból az alkalomból, hogy 50 éve működik a közjegyzői pályán. Elfogadta még a közgyűlés Zakariás Jánosnak azt az indítványát is, hogy Hanny Tódor elnököt a közgyűlés közjegyzői működésének 40 éves fordulójára alkalmából bizalommal és szeretettel köszöntse.

Lénárt Dezső dr. számvizsgáló indítványára a közgyűlés a nyomtatásban megjelent együleti zárószámadások, vagyonszámla és költségvetés felolvasását mellőzve, azokat Cholnoky Imre dr. felszólalása után elfogadta s a pénztárosnak a felmentvényt megadta. A módosított alapszabálytervezetet a közgyűlés ezután a nyomtatásban is megjelent szövegezésben kisebb módosításokkal Kállay Endre dr., Cholnoky Imre dr. és Antalfy Zsirus Aladár dr. felszólalása után elfogadta. Szilágy Péter dr. ismertette Konkoly Thege Sándor budapesti közjegyzőnek a katonai szolgálatot teljesítő közjegyzők és irodai alkalmazottak, illetve családtagjaik megsegítésére megfelelő havi hozzájárulással egy alap létesítésére vonatkozó indítványát. Ebben a kérdésben a közgyűlés Lázár Ferenc dr., Kmoskó Béla dr., Jármay Béla dr. és Bathó Kálmán dr. felszólalása után azt a határozatot hozta, hogy elvileg helyesli ugyan a segítő alap létesítését azonban egyelőre teljesen megfelelőnek tartja a kamaraközi értekezlet állásponjtjának megfelelően minden közjegyző részéről egyszeri 50 pengős hozzájárulást, ennek beküldését azonban kari kötelességnek tartja tekintettel arra, hogy a közjegyzők 1/3-ad része még ezt az egyszeri hozzájárulást sem küldte be.

A közgyűlésre Pekker Emli dr. és Teöke Béla dr. részéről azonos tárgyú indítványok érkeztek be a közjegyzői irodai alkalmazottak nyugdíjügyeinek rendezése kérdésében. Ezeket az indítványokat a közgyűlés a nyugdíjintézethez tette át, ahova azok tárgy szerint tartoznak s ahova az indítványokat külön is benyújtották. A közgyűlés az elnök indítványára számvizsgálóként 1943. évre Joannovits Jenő dr., Lénárt Dezső dr. és Matheovics Ferenc dr. kir. közjegyzőket kérte fel s ezzel a közgyűlés véget is ért.

Közlemények.

Kinevezések. Az Igazságügyminiszter vitéz *Galamb* Sándor dr. kormányfőtanácsos, makói ügyvédet Battonyára, *Nagy Elek* dr. hidalmási ügyvédet Hidalmásra kir. közjegyzőkké nevezte ki. A kinevezési arányozatokkal a kinevezésekkel a közjegyzőhelyettesek terhére újabb s mindenképpen kifogásolható romlást szenvedett.

Kitüntetés. Magyarország Kormányzója *Nagy Lajos* dr. székelyudvarhelyi kir. közjegyzőnek a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

Halálozások. *Orley György* dr. nagykanizsai kir. közjegyző Budapesten március 8. napján meghalt. Közjegyzői pályafutását, mint jelölt, illetve helyettes kezdte meg s éppen 40 évvel ezelőtt 1903. évben nevezték ki Eledre kir. közjegyzővé, 1905-ben Berettyóújfaluba 1910-ben Nagyváradra helyezték át. A román megszállás után 1921-ben Nagykanizsára helyezték át, ahol most bekövetkezett haláláig általános közmegebecsülésben fejtett ki érdemes közjegyzői tevékenységet. Részt vett a közjegyzői közéletben is, mint több éven át a pécsi közjegyzői kamara választmányi tagja. Rokonszenves egyénisége révén nagy népszerűséget szerzett mind Bihar mind pedig Zala vármegye társadalmi köreiben. Közéleti érdemei elismerésül a kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki. Elhalálzásáról a pécsi kir. közjegyzői kamara a következő jelentést adta ki: „A pécsi kir. közjegyzői kamara és tagjai mélyeséges fájdalommal tudatják, hogy szeretett, nagyra-becsült kartársuk Dr. *Orley György* m. kir. kormányfőtanácsos, nagykanizsai kir. közjegyző, a pécsi kir. közjegyzői kamara évek óta választmányi tagja, stb. Budapesten f. évi március hó 8. napján meghalt. Temetése Budapesten lesz március 11-én esütörtökön délután 1/2 4 órakor a farkasréti temető halottas kápolnájából. Kartársunk azelőtt Nagyváradon működött mint kir. közjegyző, de a román megszállás alatt izzó, törhetetlen magyarsága miatt állásától megfosztották, a román hadbíróság 15 évi kényszer-munkára ítélve bebörtönözte s a börtönből megszökve menekült a trianoni Magyarországra s 1922. évi szeptember 8-tól működött mint Nagykanizsára kinevezett kir. közjegyző. Pécs, 1943. március 9. Felejthetetlen emlékét kegyelettel őrizzük!” Temetése Bihar, Zala vármegyéék társadalmának s a

közjegyzői karnak nagy részvéte mellett ment végbe. A közjegyzői kar részéről a temetésen *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, kamarai elnök vezetésével számosan vettek részt. A pécsi kamara az iroda részére helyettesként *Csolosz Jenő* kir. közjegyzőhelyettest rendelte ki.

Kováts Kálmán dr. pécsi kir. közjegyző március 22-én Pécsen tragikus körülmények között meghalt. A közjegyzői pályán rövid ideig működött. Az ügyvédi karból 1939-ben nevezték ki Balatonfüredre kir. közjegyzővé. 1942-ben helyezték át Pécsre. Elhalálozását a pécsi kamara külön jelentésben tudatta és az iroda részére helyettesként *Vass Gyula* dr. pécsi kir. közjegyzőhelyettest rendelte ki.

Kasza Sándor dr. marcali kir. közjegyző, a magyar közjegyzői karnak egyik igen érdemes szeniora Marcaliban március 26-án meghalt. Egy év híján egy fél évszázadot töltött mint közjegyző a pályán. 1894. évben mint helyettest nevezték ki Marcaliba kir. közjegyzővé s ott egy székhelyen töltött el majdnem fél évszázadot kartársai és a jogkereső közönség megbecsülő szeretetétől övezve. Hosszú életén át való becsületes közjegyzői működése példát mutatott az egy pályán s egy székhelyen való megmaradással kapcsolatban abban az irányban, hogy ez az állhatatosság különösen alkalmas az általános tisztelet kivívására, mind a kar, mind az intézmény, mind pedig az egyén irányában. Az elhalálozást a pécsi kamara a következő külön gyászjelentésben közölte: „A pécsi kir. közjegyzői kamara és tagjai mélyszégyenrel tudatják, hogy szeretve tisztelt kartársuk dr. *Kasza Sándor* marcali kir. közjegyző, a Kamarának sok éven át volt választmányi tagja s elnökhelyettese Marcaliban 1943. évi március hó 25-én meghalt. Feledhetetlen halottunk közel 50 éve volt, mint kir. közjegyző kamaránk tagja s ezen idő alatt páratlan kötelességérzettel szolgálta a közérdeket és teljesítette hivatását. Minden ténykedésében az igazi kartársi szellem vezette s ezzel mindannyiunk osztatlan nagyrabecsülését érdemelte ki. Pécs, 1943. március 26. Emlékét kegyelettel szívünkbe zárjuk!”

Omaszta Gyula volt békéscsabai kir. közjegyző március hó 8. napján Békéscsabán 93 éves korában meghalt. Békéscsabai állásáról már 1931. évben lemondott s így azóta közjegyzői működést nem fejtett ki.

A nyugdíjintézet közgyűlése. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézete 1943. évi rendes közgyűlését Budapesten március hó 28. napján tartotta meg. A közgyűlésről a részletes tudósítást anyagtorlódás miatt e közlöny jövő számában hozunk.

Közjegyzői lelki gyakorlat. A budapesti kir. közjegyzői kamarák katolikus tagjai a szokásos évi lelki gyakorlatokat április 1., 2. és 3.-án este 1/2 7 órai kezdettel tartják meg a Kongregációs Otthon kápolnájában. A lelki gyakorlatokat *Strecke Ernő* hittanár az Actio Catholica budapesti központi csoportbizottságának ügyvezetője vezeti.

Közjegyzői irodai alkalmazottak nyugdíjügye. A budapesti kir. közjegyzői kamara ezúton hívja fel a területén működő kir. közjegyzőket: közölnék a kamarával legkésőbb *április hó 15-ig* minden egyes irodai alkalmazottjuknak (segéd, gépiró, gépirónő) életkorát, családi állapotát, házastársa nevét, életkorát, valamint gyermekei nevét és életkorát. Ezekre az

adatokra a kamarának a közjegyzői irodai alkalmazottak nyugdíjügyének esetleges rendezhetése okából a megfelelő előkészítés érdekében van szükség.

A hősi halottak haláleset felvételének kiállítása. A 11.000/1928. I. M. rendelet 5. §-ának rendelkezése szerint a külföldön meghalt örökösök halálesetfelvételét a hagyatéki bíróság rendeletére kell kiállítani. Ezt a hagyatéki bíróság az elhalálozást igazoló hiteles adatok alapján rendeli el. Hogy mit lehet hiteles adatnak tekinteni, arra különböző gyakorlat alakult ki, sőt abban a kérdésben is, hogy a haláleset felvevő közegek a haláleset felvételt a bírósági rendelet nélkül is kiállítják. A budapesti kerületi elöljárók értekezlete e tárgyban, vagyis *a hősi halottak és a hadrakelt seregeknél szolgálatot teljesítő katonai és polgári személyek halálesetének felvétele* tárgyában 104. szám alatt az alábbi körlevelet bocsátotta ki: „*Dr. Spolarich Lajos* budapesti közp. kir. járásbírói alelnök úrral történt megállapodás alapján felhívom a ker. elöljáró úr figyelmét arra, hogy a háborús viszonyokkal kapcsolatban a hősi halottak és a hadrakelt seregeknél szolgálatot teljesítő katonai és polgári személyek halálesetének felvétele csak akkor eszközölhető, ha a halálozás tényét

1. a budapesti IV. ker. állami anyakönyvvezetőség által kiállított halotti anyakönyvi kivonattal, vagy

2. a m. kir. Honv. Minisztérium 22. ügyosztálya által kiállított értesítéssel igazolják az érdekelt ügyfelek.

Ebben a két esetben a kir. járásbírósnak a halálesetfelvételre vonatkozó rendelkezését nem kell bevárni. A fenti két okmányon kívül a halálozás igazolására semmiféle más értesítés (tábori levelezőlap, parancsnoki, vöröskeresztes, stb.) nem alkalmas és így ezek alapján a halálesetfelvételt folyamatba tenni nem lehet, kivéve, ha a kir. járásbíró ezt elrendeli. Budapest, 1943. március hó 13.-án. *Battlay Imre* s. k. tanácsnok, értekezlet elnök.“

Adomány. A budapesti kir. közjegyzői kamara március hó 9. napján tartott választmányi ülésén *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, elnök indítványára a honvéd családoknak megsegítésére 500 pengő adományt szavazott meg.

Az aranyforgalom korlátozása. A m. kir. minisztérium 1270/1943. M. E. szám alatt az aranytárgyak előállításának és forgalmának szabályozása tárgyában rendeletet bocsátott ki. A rendelet 3. §-a szerint tilos olyan visszterhes ügyletet (adás-vétel, csere, stb.) kötni, amely aranytárgy, vagy 6 karátos tárgy (ékszer, műtárgy, használati tárgy, stb.) szolgáltatására irányul. Nem vonatkozik a tilalom a most irt aranytárgyaknak ideértve a sérült, rongált, vagy törött állapotban levő tárgyakat és a fogaranyat iparigazolvánnyal és az Aranybizottság vásárlási engedélyével bíró kereskedő részére való eladására, illetve a kereskedő által való megvételére, *nem* vonatkozik továbbá — ami a közjegyzői gyakorlatot közvetlenül érinti — *örökségnek hagyatéki tárgyaláson való megosztására* (helyesebben talán hagyatéki tárgyalás, illetve hagyaték átadó végzés alapján való felosztására) továbbá fel és lemenő ági és unokatestvénél nem távolabbi oldalági

rekónok között létrejött jogügyletekre. A 4. §. szerint a rendeletben irt aranytárgyakról kiállított letéti jegyet (zálogjegyet, stb.) is tilos eladni, megvenni, vagy elcserélni. A rendeletben irt aranytárgyakat a 6. §. szerint árverésen sem szabad eladni. Bírói végrehajtás esetében a rendelet 1. §-a az árverés kitézését nem gátolja, az árverést azonban a rendeletben irt tárgyakra megtartani nem lehet. Az ilyen tárgyak az árverés napját követő köznapon a bíróság által a Postatakarékpénztárnak, Budapest, IX., Kinizsi-utca 2., küldendő meg, amely a beváltás ellen esetleg emelt kifogás elbírálása, illetve elutasítása után a napi árfolyamnak megfelelő összegért az illető aranytárgyakat beváltja s a megfelelő összeget haladéktalanul eljuttatja a bírósághoz. Ugyanezek a szabályok irányadók a kir. közjegyzők által tartott nyilvános árverés esetében is.

Váltójogi elévülés megszakadása. A minisztérium most kiadott 1530/1943. M. E. számú rendelete szerint ha a hatálybalépés előtt lejárt váltó olyan személy váltónyilatkozatával is van ellátva, aki az 1990/1942. M. E. számú rendelet 1. §-a értelmében a háború következtében ügyei ellátásában akadályozottnak tekintendő, a váltón alapuló követelésnek a rendelet hatálybalépésekor még be nem fejezett elévülése valamennyi váltókötelezettel szemben — tehát a nem akadályozott váltókötelezettekkel szemben is — megszakad abban az esetben is, ha valamely váltójogilag kötelezett személy a rendelet hatályba lépte után válik akadályozottá. Ha a váltó a rendelet hatályba lépése napján vagy később jár le, az akadályozott személy, illetve a többi váltókötelezettel szemben is az elévülés meg sem kezdődik. A rendelet 2. §-a szerint az akadályozott személy képviselőjében házastársa, atyja, vagy anyja a váltójogi kötelezettség megújítása végett meghatalmazás nélkül vállalhat váltójogi kötelezettséget. A váltó nyilatkozatot a következő szöveggel kell megtenni: „N. N. akadályozott nevében felesége N. N.-né sz. X. Y. vagy atyja X. Y., illetve anyja X. Y.-né sz. X. Z.“ A rendelet a kihirdetés napján — a rendelet a Budapesti Közlöny 1943. március 19-iki számában jelent meg — lép életbe.

A forgalmi adó testületi átalányozása. Az 1942. november 21. napján tartott kamaraközi értekezlet előterjesztést tett az 500/1942. P. M. sz. rendelet 108. §-ának olyértelmű módosítása iránt, hogy a kamarák székhelyén lévő pénzügyigazgatóságok a kamara területén működő többi pénzügyigazgatóságok által is bizassanak meg az összes kamarai tagok részére a testületi átalányozásnak egységes rendezésével. Az előterjesztésre a székesfővárosi kir. pénzügyigazgatóságtól 91.495/1942. II. a. szám alatt a következő válasz érkezett:

„A m. kir. Pénzügyminisztériumnak 1942. évi december hó 10.-én kelt 210.242/1942. XI. b. sz. rendelete alapján értesíti a kir. Pénzügyigazgatóság a t. Kamaraközi értekezletet, hogy a m. kir. Pénzügyminisztérium az 1942. évi 508. számú P. M. rendelet 108. §-ában foglalt jogszabályok módosítására irányuló kérelmét teljesíthetőnek nem találta. Az egyes pénzügyigazgatóságok, mint pld. a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság területén nagyobb számban gyakorlatot folytató közjegyzők általános forgalmiadójukat — az ügyvédek átalányozásához hasonlóan testületi átalányozás útján fizették, már az említett rendelet megjelenése előtt is, ezért az új jogszabály a

testületi átalányozásnál közjegyzőket is megemlíti ugyan, de abban az esetben, ha valamely pénzügyigazgatóság területén gyakorlatot folytató közjegyzők száma oly csekély, hogy a testületi átalányozás célszerűen meg nem valósítható, az érdekelt közjegyzők általános forgalmiadója csak egyenként átalányozható, vagy külön kérelemre adóbevallás mellett a rendes szabályok szerint fizethetik általános forgalmiadójukat. Minthogy az átalányösszegekben megállapított általános forgalmiadó nem lehet kisebb a valóságos adóköteles bevételek után járó adónál, több pénzügyigazgatóság területére a kamara székhelye szerint illetékes pénzügyigazgatóság által történi adómegállapításnál pedig az egyes közjegyzők valóságos bevételeinek megállapítása és ellenőrzése nehézségbe ütköznék, az erre irányuló kérelem sem teljesíthető.“

Előadás. Homoki Nagy István dr. monori kir. közjegyzőhelyettes a korszerű madárfényképezés ismert nevű specialistája, a Magyar Ornitológusok Szövetségének dísztagja „Színes filmmel vadmadarak után...“ címmel március 29-én a szakkörök nagy érdeklődése mellett tartott állófilm bemutató előadást.

Az óvásstatisztikai adatszolgáltatás hatályon kívül helyezése. Az Igazságügyminiszter 10.814/1943. I. M. sz. rendeletével az óvatolt váltókról való havi kimutatások készítése tárgyában 40.860/1927. I. M. sz. alatt kibocsájtott rendeletet a gazdasági és hiteléletben bekövetkezett változások okából hatályon kívül helyezte. Ennélfogva ez év április 1. napjától a kir. közjegyzőknek sem kell a havi kimutatásokat elkészíteni és beküldeni, ami különben sem igen volt lehetséges, mivel óvás már hosszú idők óta nem volt. Ezt a hatályon kívül helyezést különben a közlöny hasábjain több alkalommal is sürgettük.

A légitámadásokkal kapcsolatos kártalanítás A minisztérium 1200/1943. M. E. számú, a Budapesti Közlöny 1943. március 14. számában megjelent rendeletével szabályozta a légitámadások következményeinek elhárítása s az ezzel kapcsolatos jogviszonyok rendezésének kérdését. A rendelet a pénzügyi rendelkezéseket tartalmazó V. fejezetében „légitámadások kártalanítási alapja“ címen külön alap létesítésére nézve tartalmaz rendelkezéseket. A légitámadások kártalanítási alapjához való hozzájárulást 1943 évi januárius 1-től kezdődően a földadó, házadó, általános kereseti adó és társulati adó alá eső személyek ezekkel az adókkal együttesen tartoznak fizetni. Ami a közjegyzőket általánosságban érdekli, a kártalanítási hozzájárulás kulcsa az általános kereseti adó alá eső haszonhajtó foglalkozásoknál a) a tiszta jövedelem 1 %-a, az 1940. XXI. t.-c. 21. §-a és 23. §-ának 2. bekezdése alá eső foglalkozásoknál (kézmű iparosok, verseny istálló tulajdonosok) az általános kereseti adó 20 %-a.

Községek törvénykezési átcsatolása. A minisztérium a Budapesti Közlöny 1943. március 31. napján megjelent számában közzétett 1680/1943. M. E. számú rendeletéhez csatolt táblázatban felsorolt községeket az ugyanott megnevezett járásbíróóságok területéből törvénykezésszerűleg a szintén megnevezett járásbíróóságok területéhez csatolta át. Az átcsatolással módosul az illető kir. közjegyzőségek területe is, amely rendszerint egybeesik

az illető járásbírók területével. A rendelet 1943. július 1. napján lép hatályba.

Pályázati hirdetés. A m. kir. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter 16.300/1943. szám alatt az 1943/44. iskolai évre a hazai kereskedelmi középiskolák I. évfolyamaiban 60 tandíjmentes helyet rendszeresített. A tandíj elengedésén kívül 120 pengő tanulmányi segílyt is engedélyezett a miniszter. A pályázatokat április 15-ig a minisztérium iktató hivatalába kell benyújtani.

Értesítés. *Telman* Sándor dr. közli könyve III. kiadásának előfizetőivel, hogy a könyv már nyomdába került. A szükséges papír mennyiség az Országos Egyesület szíves jóindulatu támogatásával már biztosítva van. A könyv sűrűtől, a háborús állapotokra tekintettel szíves türelmet kér. A könyv mielőbbi megjelenése érdekében mindent elkövet.

Állásközvetítések.

Budapesti közjegyzői iroda gyakorlott *helyettest*, vagy gépirásban is jártas *jelöltet* keres. Cím a kiadóban.

A fehérgyarmati kir. közjegyző azonnali belépésre magas fizetéssel gyakorlott *közjegyző segédet* keres.

Nagy Lajos dr. székelyudvarhelyi kir. közjegyző azonnal, vagy május 1-i belépésre némi gyakorlattal rendelkező *helyettest* keres.

Kir. *közjegyzőhelyettesnek* ajánlkozik gyakorlattal nyug. kir. járásbíró. Cím a kiadóban.

Adé- és illetékügyekben is jártas ügyvédi oklevéllel bíró pénzügyi főtanácsos, kinek már csak 3 hónap hiányzik a helyettesi jogosultság eléréséhez, budapesti irodába egyelőre *jelöltnek* ajánlkozik. Cím a kiadóban.

Aubermann Miklós dr. *közjegyzőhelyettes*, budapesti (IX., Ráday-u. 38. sz. I. 8.) lakos, r. kat., a német nyelvet tökéletesen beszéli, 7 évi közjegyzőhelyettesi, 10 évi ügyvédi gyakorlattal, állást keres esetleg vidéken is.

20 évi gyakorlattal bíró, 38 éves, nős, családos, róm. kat. vallású (öskeresztény) közjegyző-segéd, kitűnő referenciákkal rendelkező *irodavezető*, a közjegyzői teendők minden ágazatában gyakorlattal, tökéletes román nyelvtudással bír, ezévi június hó 1-ével állást változtatna. — Ajánlatokat: *Kozák* László, Élesd, Bihar megye, címre.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XXIV. évf. 3. és 5. szám.). A Nizsalovszky Endre dr. kitűnő szerkesztésében megjelenő jogi szakfolyóirat idei 3. száma vezető helyén hozza Kornis Gyulának A nemzetközi jog történeti próbája című, Gajzágó László akadémiai székfoglalója alkalmából tartott kimagasló értékű akadémiai beszédét. További cikkei e számnak Alföldy Dezső: Nemzetvédelem a házassági perekben, vitéz Moór Gyula: Új kantianizmus és új hégelianizmus a jogfilozófiában, Biró Balázs: új igazságügyi szervezeti-törvényjavaslat, Váli Ferenc: A mai nemzetközi jog — eredetének tükrében, Czigliányi Aladár: A gyermek törvényességének, vagy törvénytelenységének megállapítása. Az 5. számban a következő külön cikkek jelentek meg; Mendelényi László: A statárium, Tury Sándor Kornél: Az orvosi felelősség és előfeltételeinek bizonyítása, Váli Ferenc: A mai nemzetközi jog — eredetének tükrében (folytatás), Tariska Lajos: Az értékrögzítő kikötés hatálya a visszatért országrészekben, Schönwitzky Bertalan: Perujtással kapcsolatos kereset. A Justitia mérlegén, A jogélet eseményei, Könyvismertetések és bírálatok, Külföldi folyóiratok szemléje rovatokban sok változatos közleményt talál az olvasó. A Magyar Folyóiratok Szemléje című rovatban többek között a Kir. Közjegyzők Közlönye idei 1. számát részletesen ismertetik.

Gazdasági Jog. (IV. évfolyam, 1., 2., 3. számok.). A magas szintű szakszerűséggel szerkesztett folyóirat idei három száma a következő értékes cikkeket, illetve tanulmányokat hozza; Kunez Ödön: A bolgár-magyar szövetkezeti jog egybehangolásának problémája, Rittinger Imre: A külföldi részvénytársaság belföldi fiókja, Halla Aurél: A kereskedelem fejlődésének útja és annak következményei a gazdasági jogban, Scholtz Kornél: A szokásjog sokértelműsége, Mennén Géza: Anglia jelzálogjoga és nyilvántartásai, Torzsay Biber György: A nagytér fogalma az újabb német jogtudományban. E külön cikkeken kívül a gazdasági vonatkozású jogkérdésekkel, a jogszolgáltatással és a joggyakorlattal mindhárom számban az érdekes közlemények egész sorozata foglalkozik.

Erdélyi Jogélet. (II. évfolyam, 2—3. számok.). A 2. számban Szobonya Béla marosvásárhelyi táblai elnöknek évnyitó beszédét, majd Hatfaludy Pál cikkét közlik A m. kir. Államkincstár felelőssége a 1440/1941. M. E. sz. rendelet alapján címen. A 3. számban Maráth József dr., Ruszthi Károly dr. és Balás László dr. írtak cikkeket. Ezeken kívül mindkét számhoz joggyakorlati anyagot az erdélyi táblák és a kir. Kúria gyakorlatából.

Joggyakorlat.*

Magánjog

21. Az 1876:XVI. t.-c. 6. §-a szerint az írni és olvasni nem tudó örökgyó *írásbeli magánvégrendeletének* érvényességéhez többek közt szükséges az, hogy a végrendelező nevét az írni és olvasni tudó tanuk egyike aláírja, hogy ennek megtörténtét a tanuk magán az okiraton igazolják. A végrendeletnek a tanuk által aláírt záradékában azonban arra nézve utalás nem foglaltatik, hogy a végrendelező nevét az egyik tanu írta alá. Ez az alakszerűség a hivatkozott törvényhely értelmében a végrendeletnek olyan érvényességi kelléke, amelynek betartása csakis magával a végrendelettel bizonyítható s azt egyéb perrendszerű bizonyítási eszközzel pótolni nem lehet. A megtámadott végrendeletet ebből az okból érvénytelennek kellett kimondani. (K. P. I. 364/1942.).

22. Jogszabály, hogy a *házastársak vagyoni viszonyait* ellenkező megállapodás hiányában a házasságkötés idejében fennálló törvény szerint kell elbírálni. A házasság megkötése idejében a házassági vagyoni viszonyokat az osztrák polgári törvénykönyv szabályozta, ennek 1232. §-ában foglalt rendelkezések szerint abban az esetben, ha a házastársak vagyoni hovatartozása tekintetében semmi különös egyezsége nem lépnek, mindegyik házastárs megtartja előbbi tulajdonjogát és arra, amit a másik szerez vagy bár módon nyer, a másik házastársának igénye nincs. Kétség esetében pedig az a vélelem az irányadó, hogy a szerzemény a férjtől származik. Ezt a vélelmet csupán szerzeményi közösséget megállapító szerződéssel lehet kizárni, ilyen szerződés érvényességéhez azonban a házasság megkötésének idejében is érvényben volt 1886:VII. t.-c. 22. §-ának a) pontja értelmében közokirat szükséges. (K. P. III. 486/1942.).

23. Az anyagi jog szerint a még egyébként alkalmatlan időben is okul szolgálhat a *tulajdonközösségnek árverés útján való megszüntetésére* az, hogy a közös ingatlan pusztulásnak van kitéve, de csak akkor, ha a tulajdonostársak nincsenek olyan anyagi helyzetben, hogy a helyreállítást eszközölhessék, illetőleg közülük azok, akik ezt elmulasztják, a szükséges helyreállítási munkák elvégzésére — kellő vagyoni erő hiányában — per útján sem szoríthatók sikerrel. (K. P. V. 5316/1941.).

24. Ha a szinlelt szerződés más jogügyletet palástol, úgy annak érvényét a reá vonatkozó szabályok szerint kell megítélni. Az a körülmény tehát, hogy a szerződés az ingatlan átruházást visszterhesnek tünteti fel, holott az átruházás ingyenesen történt, nem vonja maga után a *szerződés érvénytelenségét*, hanem ennek csak az következménye, hogy a jogügylet

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesti székeli bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap“, a „Magyar Jogi Szemle“, „Magyar Törvénykezés“ és „Gazdasági Jog“ című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékjogi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny“ című szaklap közlései nyomán.

a felek valóságos akarat megegyezésének megfelelően érvényes ajándékozásnak minősül. (K. P. I. 923/1942.).

25. Házassági szerződésbe foglalt halálesetre szóló rendelkezést helyesen minősítette a felebbezési bíróság *örökösödési szerződésnek*, mert mindkét jegyesnek abban a kölcsönös rendelkezésében, hogy „szerződő jegyesek a jövőben való szerzeménye egyenlő arányban közös lesz“ és lenenők nélkül való elhalálózása esetén egészen a túlélő hitvestársra száll s az ezt tartalmazó nyilatkozatnak aláírásával benne van a kölcsönös elfogadás is. Téves tehát az az álláspont, hogy a kérdéses végintézkedés egyszerű végintézkedés, amely az örökgyót abban, hogy vagyoniával az örökbe-fogadási szerződéssel szabadon rendelkezessék, nem korlátozta. (K. P. I. 764/1942.).

26. A jegyesség tartama alatt létrejött, de csak magánokiratba foglalt jogügyletek érvénytelenek. Ezzel szemben az az érvelés, hogy a felek között létrejött jogügyletek teljesezésbe mentek, nem helytálló. Az 1886:VII. t.-c. 22. §-ának a) pontja kétséget nem tűrő határozottsággal követeli meg a *házastársak közötti vagyoni szerződések kötésénél a közjegyzői okiratot s e szabálytól eltérést nem enged*. A törvénynek e határozott rendelkezése a második bekezdésben írt abból a szabályozásból is kitűnik, hogy érvénytelensége esetén a felek a kapott értékeket visszaszolgáltatni tartoznak s a létrejött érvénytelen magánokiratok a felek között még csak bizonyító erővel sem bírnak. (Bp. T. III. 8101/1942.).

27. Nem helytálló a felebbezési bíróság ítéletének az az indoka, hogy a közjegyzői okiratnak az *örökgyó rendelkezési képességéről* való meggyőződést tanusító tartalma a közokirat erejével bizonyítja, hogy az örökgyó cselekvő képességében hiány vagy gátlás nem volt. A közjegyzői okirat a kir. közjegyzőnek kijelentését s az abban foglalt egyéni meggyőződését bizonyítja, de észleleteinek helyessége tekintetében a közokiratnak bizonyító ereje nincs. (K. P. I. 1127/1941.).

28. Abban a kérdésben, hogy a tanuknak az 1876:XVI. t.-c. 38. §-a értelmében volt-e képességük annak bizonyítására, hogy a végrendelező személyében csalás vagy tévedés nem történt, téves a másod bíróságnak az az álláspontja, hogy mert csupán az egyik házastárs, az örökgyó után való öröklésről van szó ezúttal csak azt kell vizsgálni, hogy a tanuk ezt a házastársat, az örökgyót ismerték-e. Az örökgyó és házastársának végrendelete ugyanis nem csak közös, hanem viszons is, miért is annak mindkét végrendelező rendelkezését tartalmazó része az érvényesség szempontjából egységes elbírálás alá esik, mert ha a végrendelet az egyik végrendelező szempontjából érvénytelen, a viszonsnál fogva a közös végrendelet hatálya egészben megdő. Így ha a végrendelezők bármelyikét illetően megállapítható, hogy a tanuk vagy azok egyike őt a végrendelezéskor személyesen nem ismerte ez a körülmény az *egész végrendelet érvénytelenségét* vonja maga után. (Kp. I. 1869/1942.).

29. Nincsen olyan jogszabály, amely a *keretbiztosítéki jelzálogjogos* hitelezők jogait akként korlátozná, hogy a dologi adós ellen csupán akkor fordulhatnak ha követelésüket a személyes adóson behajtani nem tudták. Ez alapon tehát időelőttiség címén emelt kifogás súlytalan. (K. P. V. 526/1941.).

30. A közjegyzői okiratban *közszerzeménynek* elismert vagyontárgyak tulajdona felerészben az alperes anyját és felperesnek nagyanyját illette meg házassági szerződésen alapuló közszerzemény jogcímén. Következésképpen alperes a házassági szerződésben közszerzeményi vagyontárgyakul elismert ingatlanokból a felperes nagyanyai örökrészének kiszolgáltatását nem tagadhatja meg azon az alapon, hogy a szerződő házastársak közül a férj nemesrendűségénél és honorációr foglalkozásánál fogva a törvénytől fogva főszerző volt, sem pedig azon az alapon, hogy a férj halálakor a házastársak vagyonában a házasság egész tartama alatt szerzett vagyon elszámolásának eredményeként szerzeménynek minősülő vagyonszaporulat nem volt, mert a házastársak szerzeményi közösséget akár egész vagyonukra, akár annak bármely részére szerződéssel ezekben az esetekben is megállapíthatnak. (K. P. I. 264/1942.).

31. A 915. számú elvi határozat csak elvi éllel fejezi ki a bírói gyakorlatban korábban is állandóan alkalmazott azt a jogszabályt, hogy a *külön-élő házastársak a nőtartásra nézve szabadon egyezkedhetnek*. Ebből következőleg a nő arról jogérvényesen le is mondhat. Az állandó bírói gyakorlat szerint azonban a házastársak különélése alatt a nőtartási igény tekintetében közjegyzői okiratba foglalt és a nő részéről lemondást tartalmazó egyezség hatályát veszti ha a házastársak az együttélést újra visszaállítják. (K. P. III. 922/1942.).

Szerkesztői üzenetek.

K. F. dr. Allásközvetítési rovatunkban csak állást kereső, vagy ajánló közléseknek adhatunk helyet. Kivételesen közöljük e helyen azt az elhatározását, hogy családi okokból Budapesttől egy órányi távolságban fekvő székhelyéről csere útján távozni óhajt s kéri, hogy a jobb vidéki iroda iránt érdeklődő kartársak a közlöny kiadóhivatalába irjanak.

S T. dr. E közlöny múlt számában már kimerítően igyekeztünk „Aggályos rendelettervezet“ címen megjelent közleménysorozatban a kérdést minden oldalról érkezett hozzászólásokkal megvilágítani. Sajnos a közlöny korlátozott terjedelme s különösen az időszerű közlemények torlódása ezidőszert a kérdéssel való újabb foglalkozást nem teszi lehetővé. A kérdésben különben az illetékes nyugdíjintézet a most tartott közgyűlésen már állást is foglalt és pedig oly irányban, hogy csupán a visszacsatolt területen ügyvédekől kinevezett közjegyzők nyugdíj ügyének rendezésére fog a lehetőségek figyelembevételével előterjesztést tenni. — Más időszerű kérdéssel foglalkozó cikkének alkalomadtán különben készséggel adunk helyet.